

Jerzy Jaglarz

"O nowe prawo małżeńskie w Polsce", ks. Stefan Biskupski, Włocławek 1932 : [recenzja]

Collectanea Theologica 13/3, 255-256

1932

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

U jednego z najstarszych ludów, jakie żyją dotąd na ziemi! A mówiono, że monoteizm jest najpóźniejszym zjawiskiem w historii religji! Wymierający Indianie Ziemi Ognistej dali przed swą śmiercią świadectwo prawdzie.

Jeszcze słowo o dziele samem. Wydane jest wspaniale, prócz wielu rycin w tekście, dodano tekę z 50 tabl. fotograficzn. krajobrazów, ludzi, zwyczajów Indian, wskutek tego cena wysoka.

Wiedeń

Ks. Franciszek Konieczny.

Biskupski Stefan Ks., O nowe prawo małżeńskie w Polsce. Włocławek 1932, Nakł. Diec. Inst. Akcji Katol., in 8-o str. 112.

[**Biskupski St.: De novo iure matrimoniali civili in Polonia,** Włocławek 1931].

Ogłoszenie sławnego dziś projektu ustawy małżeńskiej, który opracowała polska Komisja Kodyfikacyjna w duchu obcym i wrogim nauce Kościoła Chrystusowego powołało do walki w obronie zagrożonej prawdy cały obóz katolicki. Wkrótce jednak okazało się, że nie posiadamy koniecznych opracowań w tej dziedzinie, któreby mogłyby służyć za podstawę referatów, pogadarek czy kazań na ten temat. Nawet praca profesorów Uniw. lubelskiego, ani tem mniej Domańskiego, nie zapełniły całkowicie luki. Konieczność systematycznego zebrania wszystkich potrzebnych wiadomości w jedną całość, krótką, lecz opartą na naukowych podstawach, stała się potrzebą chwili. Zadania podjął się znany już ze swych publikacyj w tym zakresie Ks. Profesor Stefan Biskupski i wywiązał się zeń doskonale.

Pracę swoją podzielił Czcigodny Autor na trzy części.

W pierwszej części przedstawia krótko dzisiejszy stan prawny na polu małżeńskim w Polsce, a następnie analizuje podstawy prawne projektu Komisji Kodyf., słusznie zatrzymując się głównie na zagadnieniu ślubów i rozwodów, a pomijając drugorzędne szczegóły. Bardzo cennem jest jasne sformułowanie, na czym polega system dowolności małżeństw cywilnych (str. 22), a przede wszystkim podkreślenie, iż projekt K. K. bynajmniej nie wprowadza ślubów cywilnych dowolnych, czego niestety w innych publikacjach tak jasno nie spotkaliśmy. Niedokładność pojęć, właśnie w tej materji, ułatwia tylko przeciwnikom naszym agitację. Jasne rozgraniczenie przez Ks. B. dowolnych małżeństw

cywilnych, powinno wreszcie położyć kres baśniom o rzekomych ślubach dowolnych, projektowanych jakoby przez K. K. Mniej szczęśliwie natomiast przedstawia się ustęp o unieważnieniu małżeństwa według projektu K. K. Autor chyba nie wniknął całkowicie w konstrukcję prawną projektu, ujmując krytykę tej części z punktu widzenia konstrukcji prawnej orzeczenia nieważności według prawa kanonicznego. Projekt K. K. wychodzi z innego założenia, a normując skutkiem tego unieważnienie małżeństwa odmiennie (z punktu widzenia unieważnienia, wzgl. unicestwienia instytucji prawnej), ma w tym rozdziale właśnie interesujące nowe pomysły.

W drugiej części podane zostały krytycznej ocenie podstawy ideowe projektu, a następnie samo zagadnienie ślubów cywilnych i rozwodów w świetle prawa natury, nauki objawionej i orzeczeń Stolicy Apostolskiej — jasno, krótko, a w przekonujący sposób. Podkreśla Czcigodny Autor stanowisko Kościoła w sprawie małżeństwa w ostatnich konkordatach, by znów wykazać bezpodstawność „interpretacyj” encyklik papieskich w stylu prof. Lutońskiego.

W ostatniej części autor przedstawia stanowisko, jakie powinno zająć społeczeństwo katolickie wobec kodyfikacji małżeńskiej, udowadniając niezbicie, że obowiązkiem naszym jest domagać się bezwzględnie przyjęcia zasady wyznaniowego prawodawstwa małżeńskiego.

Książka Ks. Prof. Biskupskiego, w bardzo miłej zewnętrznej szacie, jest niezbędną dla każdego, kto pragnie szybko, a dokładnie poinformować się o stanowisku katolickim wobec projektu K. K. Prelegentom odda ona nieocenione usługi jako źródło. Owo jednak przedstawienie rozdziału projektu K. K. o unieważnieniu, prosi się o przeróbkę i pogłębienie analizy całej konstrukcji prawnej projektu. Co do strony formalnej, to ze względu na charakter pracy, wydaje się wątpliwej konieczności dwukrotne dosłowne przytaczanie tych samych cytatów, w tekście po polsku, w uwadze zaś po łacinie, wzgl. po włosku (np. str. 50, 52 nn.).

Innsbruck

Ks. Jerzy Jaglarz.

Numerus 4 edetur mense Decembri.

Permissu Curiae Metropolitanae Lat. Leopoliensis.

Foliorum Redactor: ALEXIUS KLAWEK — Lwów, ad pl. Supińskiego 11, m. 4.

Typis Soc. „Biblioteka Religijna” — Lwów, Zygmuntowska 4.